

Психологічна діагностика
спілкування та диференційна
діагностика

Діагностика спілкування

- Інформаційні, перцептивні, інтерактивні комунікативні вміння; мовленнєві експресивно-мімічні-дійові комунікативні засоби;
- Структура комунікативної діяльності (комунікативні мотиви та потреби; планування й прогнозування, самоконтроль і реалізація дій, стійкість і результативність комунікативної діяльності)

Форми спілкування (М.І. Лісіна)

Форма общения	Время появления	Содержание потребности	Мотивы общения	Средства общения
Ситуативно-личностная	1–6 мес.	Внимание и доброжелательность взрослого	Личностные	Экспрессивно-мимические
Ситуативно-деловая	3 мес.– 2 года	Сотрудничество со взрослым	Деловые	Предметно-действенные
Внеситуативно-познавательная	3 года	Уважение взрослого	Познавательные	Речевые
Внеситуативно-личностная	6–7 лет	Сопереживание и взаимопонимание взрослого	Личностные	Речевые

Спілкування є результатом міжпівкульної взаємодії

ЦЕНТР РОЗВИТКУ
Ірини Мартиненко

Ліва півкуля

Відтворення вербальних образів

Розрізнення, виділення фонем і слів

Накопичення активної лексики (іменники, прикметники та дієслова), абстрактного словника

Сприйняття прямого значення слів

Розуміння інвертованих висловлювань, тонких відносин

Передача повного вербального змісту

Перекодування первинного семантичного запису

Вибір синтаксичних схем і предикатів

Лексичне і граматичне оформлення

Декодування мовних знаків

Права півкуля

Відтворення наочних образів

Розрізнення інтонації і тембру голосу

Накопичення клішованої стереотипної лексики, пасивного словника

Сприйняття переносного значення, ідіоматичних виразів

Розуміння з використанням узагальненого принципу синтаксису

Передача цілісного сенсу, ключових слів

Реалізація етапу мотивації

Формування первинного семантичного запису на коді УПК

Контроль процесу кодування, звірення отриманих результатів за вихідним задумом і реальним контекстом

Активний пошук цілісного сенсу

Передбачення (ймовірний прогноз)

Розуміння переносного значення, кліше тощо

Аналіз використаних невербальних засобів

Діагностика спілкування

- Шкала спостережень І.В. Мартиненко
- Шкала соціальної комунікації (з раннього віку)

Диференційна діагностика

ЗНМ й ІН

- ЗНМ як результат не сформованості мовних операцій планування і реалізації висловлювань
- Порушення переважно усного мовлення розуміння збережено.
- Невербальні форми мислення збережені, добре засвоюють нове, продуктивно використовують допомогу, критичні
- Систематичне недорозвинення мовлення внаслідок тотального психічного недорозвинення і порушення пізнавальної діяльності
- Розуміння мовлення утруднене, особливо причинно-наслідкових конструкцій
- Порушення верб. та неверб. форм мислення, нездатність встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, некритичність, неспроможність переносити засвоєні вміння

Диференційна діагностика ЗНМ та ІН

- Здатність до переносу засвоєних розумових дій на інші види діяльності
- Диференційованість емоційних реакцій
- Сформованість мисленнєвих операцій на невербальному рівні
- Проявляють зацікавленість діяльністю, часто критичні до себе.

Методи

- Тести інтелекту
- Методики діагностики мислення (словесно-логічного та невербального)
- Методика Ілляшенко, Обухівська, Стадненко

ЗНМ і РАС

- Порушення мовлення, емоційні розлади носять вторинний характер
- Відсутність мовлення в ранньому онтогенезі
- Ехолалії
- Активне використання міміки та жестів
- Грубо порушено емоційний контакт, емоційна сфера
- Нормальний розвиток
- Мовлення в ранньому онтогенезі, часто – втрата в 1,5-2 р., однак, зберігається мовлення на самоті.
- Ехолалії
- Труднощі або неможливість міміки та жестів

ЗНМ і РАС

- Адекватність поведінки, її передбачуваність
- Незначні порушення моторики, координації рухів;
- Сформованість ігрової діяльності
- Збереження наслідування, імітації
- Наявність емоцій та поведінки, непередбачуваність
- Стереотипні рухи, ритуальні рухи, самотимуляція
- Своєрідність (стереотипність, хаотичність, нестійкість, надання переваги неігровим предметам)
- Нездатність до імітації

Методики

- Базові критерії – соціальна взаємодія та імітація
- Методика STAT (критерії : гра, наслідування, прохання, спрямовування уваги).

Сенсорна алалія (слухова агнозія) і порушення слуху

- Обмежена можливість спонтанного розвитку мовлення
- Нестійкість зв'язку між словом і предметом
- При СА нестійка межа сприймання
- Неадекватність, вибірковість слухового сприймання
- Голос модульований
- Істерії, гіперакузії, ехолалії
- Емоційна лабільність
- Використання слухового апарату і підвищення голосу не покращує сприймання мовлення
- Без спеціального навчання мовлення не формується
- Стійкий зв'язок між словом і предметом
- Межа сприймання стабільна
- Стабільність слухового сприймання
- Голос специфічний монотонний, невиразний
- Не відмічається
- Слуховий апарат допомагає

ЗНМ і ПТСР

- Тривалість симптоматики
- Чи був період нормального розвитку?
- Чи залежить симптоматика від умов перебування дитини, оточення?

- Психологічний діагноз розробляється на підставі сукупності симптомів
- Один симптом не є підставою для віднесення розвитку до дизонтогенезу.
- Будь-який симптом може бути тимчасовий